

OPONENTSKÝ POSUDEK

Téma diplomové práce:	<i>Řečové charakteristiky Haškova Švejka v ruských překladech se zaměřením na rovinu humoru a satiry</i>
Autorka diplomové práce:	Bc. Iuliia Kriger
Oponent:	Mgr. Anna Rosová

Autorka diplomové práce Bc. Iuliia Kriger se zabývala řečovými charakteristikami postavy Švejka ve světoznámém románu Jaroslava Haška a komparativním zhodnocením ruských překladů tohoto díla s důrazem na humorné a satirické prvky.

Diplomová práce čítá 68 stran včetně bibliografie a je dělena do 6 kapitol – Úvod, Román a jeho ruské překlady, Haškův styl a humor v románu, Význam románu pro českého čtenáře a literaturu, Analýza a Závěr.

Již v úvodu diplomantka stanoví, že práci lze rozdělit na „dvě ucelené části – teoretickou a analytickou.“ Vzhledem ke skutečnosti, že jde o tolik oblíbené a mnohokrát zpracovávané téma Haškova Švejka, očekával by čtenář nový pohled, přínos či podnět pro literární vědu i translatologii. Tato očekávání se však bohužel nenaplnila. Zde jsou základní připomínky a výtky k práci:

1. Již z letného pohledu na osnovu a závěrečnou bibliografii je jasné, že práce postrádá hlubší metodologický koncept, na jehož osnově lze postavit analytickou část. Velmi chudý bibliografický seznam není strukturován na primární a sekundární literaturu, jak bývá zvykem, celkově postrádá oporu v translatologické literatuře, literatuře pro stylistické zhodnocení jazykových prvků či v kvalifikačních pracích na obdobné téma, kterými se diplomantka mohla inspirovat (v úvodu je vyjmenováno několik kvalifikačních prací na dané téma, nicméně diplomantka z nich zřejmě vůbec – k vlastní škodě – nečerpala, neboť v bibliografii uvedeny nejsou).
2. Celá první „teoretická“ sekce se skládá z přímých citací sekundární literatury, vršených jedna na druhou, které mnohdy nejsou ani odděleny vlastním komentářem diplomantky. Strany 9–21 sestávají z výňatků publikací literárních vědců Jankoviče, Pytlíka, Skorvida, Blažíčka a Jedličky, aniž by v podstatě byly vzájemně

usouvztažněny a vyplýval z nich nějaký závěr. Naopak v místech, kde nejde o přímou citaci, dochází k nesrozumitelnostem (S. 11: *Michail publikoval časopis obchodního zástupce, byl překladatelem.*), případně chybí informace o zdroji, z něž diplomantka čerpá (viz medailonky překladatelů).

3. Samotná první kapitola věnovaná Jaroslavu Haškovi (o 3 odstavcích!) ve výsledku neříká nic o spisovateli, ale (vyjma životopisných dat) jen o jeho románu. Opomíjena je veškerá Haškova životní zkušenost a motivace, která vedla k napsání satirického románu, bez ní lze jen těžko vysvětlovat prvky ironie, nadsázky i sarkasmu v textu.
4. Řečové charakteristiky Švejka, tedy hlavní téma celé diplomové práce, jsou odbyty necelými 3 stránkami, z nichž více než polovinu tvoří pojednání o rozdílné klasifikaci vrstev ruského a českého jazyka převzaté z kratičké studie S. Adámkové. Následně dochází dokonce k přímým protimluvům, kdy na s. 17 diplomantka píše: *Jak vidíme z klasifikací, žádná forma ruského jazyka neodpovídá obecné češtině, a proto to může způsobit potíže při překládání textu...* O pár stránek dále na s. 24 si pak protiřečí, když uvádí: *V ruštině se hovorovost v psané formě nejčastěji projevuje za pomoci lexika a syntaxe a obecně češtině odpovídá lidová mluva (prostorečije).*
5. Kapitola 3 s názvem *Význam románu pro českého čtenáře a literaturu* je již uvozena koncepčním absurdem: *V dané kapitole bychom chtěli uvést význam románu pro českého čtenáře a literaturu, a také k čemu slouží humor v románu.* Tři témata, kterým se věnovala již nejedna disertační práce (každému zvlášť) jsou opět pojednána na 2,5 stranách složených z přímých citací, ovšem o významu pro čtenáře – nemluvě o české literatuře – se nedozvíme vůbec nic.
6. Analytická část, jak již bylo zmíněno, postrádá jakýkoli metodologický základ, o němž by diplomantka mohla opřít svůj rozbor, svá hodnocení, a chybí zde i translatologická terminologie k posouzení posunů.
7. Celkově je analytická část velmi nepřehledná, kdy citované pasáže překladů sahají až přes tři strany (viz s. 26–29), zatímco komentář k překladatelským řešením ani zdaleka nedosahuje rozsahu citovaných úryvků. Vhodným řešením by bylo takto dlouhé citace zařadit jako přílohu nebo lépe graficky odlišit, aby zbytečně nedodávaly na objemu již tak krátkému obsahu práce.
8. V analytické části jsou tu a tam uvedeny nepříliš srozumitelná slovní spojení (co si představit pod titulkem *Fiktivní spojení zcela odlišných jevů*, s. 34?), v textu několikrát zaznívají zbytečné samozřejmosti, např. s. 38: *Všechny překlady zobrazují stejnou scénu.*

U diplomové práce bych tedy doporučovala zcela předělat teoretickou část, která je v této podobě jednoduše nepřijatelná, analytickou část pak podložit odbornou literaturou, rozšířit komentář tak, aby se poměr citací a původního textu diplomantky alespoň vyrovnal, a upravit ji do čtenářsky přívětivější podoby. Zásadní pozornost by si zasloužily také závěr a bibliografie.

Prozatím tedy daná závěrečná práce bohužel neodpovídá požadavkům kladeným na magisterské diplomové práce, proto ji bohužel nemohu doporučit k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou „**neprospěla**“.

Praha 23. 1. 2020

Mgr. Anna Rosová